މީހުން ހަދާ ޤާނޫނަކީ
ބުރުދަވްވެރި އެއްޗެއްނޫނެވެ.

عبد الله بن محمّد إبراهيم

މަޖިލީހާއި ސުލްޠާނުގެ ފަރާތްތަކުން ބަޔާންކުރުން ސިޔާސަތު ދުސްތޫރުތަކެއް ނޫނެވެ. އަދި މިފަދައިން ޖަމުޢިއްޔާތަކުން އެކަށައަޅާ ނިޒާމް عبارةއަކީ ކަމެއްގައި ބަޔާނު ވާހަކަ ދައްކައިފައިވާއެވެ. އެއީ އެކަން ވާނީ ގޮތެވެ. އަސާސީ ޤާނޫނާއި ނުލާ. އަދި ޤަވާޢިދު ކަމެއް އާންމުކޮށް، ސިޔާސަތު ދެނެގަތުމަށް އިސްވެގެންވާ ކަންކަމެވެ. ބާރުގެ ހަމަ މިއަދު. އިންސާނުން ހަދާ قانونއަކާ އެއްގޮތް ބުރުދަވްވެރިކަމެއް ނެތްނޫނެވެ. ނިކަން ކުރިއަށް މިދެވޭނެވެ.

އާދެ! حرمةތެރިކަމާ ގުޅޭ ބައެއް ވާހަކަ ربّ العالمينގެ حضرةން އަންނަ ކަމެވެ. އަދި އެކަލާނގެ ފަރުމާ ހިފެހެއްޓުމަށް ކަށަވަރުވާ ކަމެކެވެ. ކަމެއް حرمةތެރިވުން الله އެކަމެއް حرمةތެރި ކުރެއްވިއެވެ. އަދި އެކަލާނގެ ހިފެހެއްޓި އެކަމެއް حرمةތެރި ކަމަށް ކަށަވަރުވެވުނެވެ. އެއްވެސް حالއެއްގައި އިންސާނަކު ހިތުހުރިކަމަކަށް حرمةތެރިކަން ދިނުމަށް، ބޭނުން އެއްޗެއް حرامކޮށް ނުވަތަ حلالކޮށް ހެދުމަކީ އަޅުއަކުން الله ތަޢާލާއަށް حقّއެއް ނޫނެވެ. ދިމާލަށް ވަރަށް ފުރަތަމަ ކަމެއް حرام ކުރައްވައި އަދި حلالކުރައްވަން الله އާއި ރަސޫލާ ﷺގެ އަރިހުން ބުއްދިއެއް ނެތި އާދަމް އަށް ހުރިހާ ކުރަންޖެހޭނެއެވެ. އަދި الله އާއި އެކަލާނގެ ރަސޫލާ ﷺގެ އަރިހުން دليلއަކާއި ނުލާ ކަމަކަށް حرامއަށް ނުވަތަ ކަމަކަށް حلالއަށް ހިއްސާ އެކަމެއް އަނބަކުގެ މައްސަލަ تنفيذ ކުރުމަކީ ކުރަންޖެހޭ ބޮޑު ގުނާއެކެވެ؟ އަދި ހެއްކެއްނެތި؟ ހިކްމަތުން ކިޔާދީފައިވާ ހަދީޘްތަކުގައިވެސް، الله މަސައްކަތްކުރައްވާފައިވާ ގޮތް ބުނެފައިވާ ކަމެވެ. سورة النحلގެ 116ވަނަ އާޔަތުގައި މިހެން ކަށަވަރުކޮށްދެއްވައިފައިވެއެވެ. ﴿وَلاَ تَقُولُواْ لِمَا تَصِفُ أَلْسِنَتُكُمُ ٱلْكَذِبَ هَـٰذَا حَلاَلٌ وَهَـٰذَا حَرَامٌ لِّتَفْتَرُواْ عَلَىٰ ٱللهِ ٱلْكَذِبَ إِنَّ ٱلَّذِينَ يَفْتَرُونَ عَلَىٰ ٱللهِ ٱلْكَذِبَ لاَ يُفْلِحُونَ﴾ (النحل: ١١٦) މާނައީ: "އަދި ތިޔަބައިމީހުންގެ ދުލުން ދޮގުހަދަހަދާ ބުނާ ބުނުމުން اللهގެ މައްޗަށް ދޮގުހަދައިގެން މިއީ حلالއެއް އަދި حرامއެއް ކަމަށް ނުބުނާށެވެ! ހަމަކަށަވަރުން اللهގެ މައްޗަށް ދޮގުހަދާ މީހުން ދުނިޔެއިން ކާމިޔާބެއް ނުވާނެއެވެ."

ކަމެއް حرامއަށް ނުވަތަ حلالއަށް ބުނުން އެއްކޮށްގެން ބުނާކަމަށް އޮތްވައި، ހެއްދެ ކަމަކަށް އަތުރައިގެންވާ މަސްލަހަތުގެ ހަމައިކުރެވިފައިވާ ބޮޑު ގޯހެކެވެ. އަދި އެކަމަކީ حرامކުރުން ކަމުގައި اللهވަނީ ޤުރآنގައި ކަށަވަރުކޮށްދީފައެވެ. ފަހެ މިأمّةގެ ނަބިއްޔާ ﷺ، އެއްފަހަރަކު ދިމާވި ކަމަކާގުޅޭ ގޮތުގައިވެސް ގެއްލުން މާފުކުރުމަށް މިސާލަކަށް حديثކުރެއްވުމުން، الله وحيކުރައްވާފައިވަނީ މިފަދައިންނެވެ. ﴿يَأَيُّهَا ٱلنَّبِيُّ لِمَ تُحَرِّمُ مَآ أَحَلَّ ٱللهُ لَكَ﴾ (التحريم: ١) މާނައީ: "އޭ ނަބިއްޔާއެވެ! ކަލޭގެފާނަށް الله حلال ކުރައްވާފައިވާ ތަކެތި ތިބާ حرامކުރައްވަނީ ކީއްވެގެންތޯ؟" އެކަލޭގެފާނު މާލެއި حرامއަށް މިސާލެއް ނުވާނެއެވެ. މިސާލުގެ ގޮތުން އެއްޗަކީ ދެން ދުވަހަކުވެސް "އަޅުގަނޑު"

މާލުތަށް ނުހިއްޖެވާނަމަވެ. ނަމަވެސް އެކަންޏެއް حرامކުރުން ކަމުގައި الله سبحانه وتعالى وحيކުރައްވައި ސާފުކޮށްކުރައްވާފައި އެވަނީއެވެ.

ކަންކުރި މުޢާމަލާތްތަކުގައި الله އަޅުގަނޑުމެންނަށް ކަމުން حلالކުރައްވާފައިވާ ބައެއްޗެއްސާއި حرامކުރެއްވި ނުބައިތައް، އެއްޗެއްސަކީ حمايةކުރުމުގެ ޒިންމާއެއް ދެއްވަނީ ކޮންމެ އުމުރެއްގައި ނުކުތޯއްޓެއް ހުރީقواعدތަކެއް ހުރި މިބާވަތުގެ ކަންކަމުން ނުވަދާނެތޯއެވެ؟ ހަމަވެސް މިއިالله އަށް إيمانވާ ބައެއްގެ ފަރުވާތެރިކަމެވެ.

އިންސާނުންނަށް الله حوال ކުރައްވާ ވަޞިއްޔަތު ދެކެން ތިމަރުޒުންގެ ކުޅަދާނަކަމުން ބާރުގައިވާ، اللهއިންގެ ކާއިނާތުގެ ނިޒާމުތަކާ ކުޅެ، މުސްތަޤްބަލް، ދުނިޔާ ހުނަރުވާލި މިބާވަތުގެ ވާހަކަތައް ވަގުތެއް ބަހުސްކޮށް އުޅުމުގައި ތިމާވެށީގެ މުޅި އުމުރު ހުސްކޮށް އެކަންކަން ބަދަލު ކުރާނޭ ކިޔައި އުޅެނީސް އެހެރީ الله ނޫން ފަރާތްތަކަށް އުޅޭބަޔަށް ނުނަންގަވާ ދުނިޔެއަށް މިއަދަށް ޖަވާބު ތަކައި ޖަރާފާ ތަކައި سماوى كارثة ތަކަށް ވަޅަށް ކުރުވާ ފަރުވާ ނުވަތަބާވައެވެ؟ ދުވަހަކު ކޮށްލުކުރިން އުސޫލުތެރިވާ ގައި ދުނިޔޭގެ ތަފާތުއެއް ސަބަބުން ބޮޑެތި މަގުތަކުން ދެތުރުފަތުރު ހުއްޓިއްޖެން ޖެހުނެވެ. ބިންހުރުން ތަކާއި ވަރާއި ފެނުގެ ތަފާތުން ތަކުން އެތައް މިލިއަން ބައިބަ ވަނ އުފުލަތެވެ. އިންސާނާ އަށް އެތެރެވާން އެޑުގެންވާނީ އަހަރަން އެތެރެ ފަހުނުނަވެ. އާބާދީ ކޮންޓްރޯލްކޮށް ފިނިކުރައްވާނީ اللهއެވެ. އެކަމާ އިންސާނުން އޭގެން ހަދައިގެން ހުވާފި ހެދިއެވެ.

ދަންނަށް! حرامގެ ތަފްޞީލު شرعي ތަފްޞީލެވެ. އޭގެ އިދިކޮޅު حلالއެވެ. حرمةތެރި ކުރުމަކީވެސް شرعي ގޮތުން ކުރަމުން ކަމެކެވެ. މުސްތަޤްބަލު ނުގެނެވޭނީ މުދަލުގެ ގޮންޖެހުން ބަލައި އޭގެއި "حلال" ކުރެބަލު ޖެހުއިގެން ބަޔަކު ވިއްކިދަނެ އެހެނީ شرعي ގޮތުން ދުވެސް އެއްޗެކެން ނުވާނަ އެވެ. ކުރިޔަށް ބޮޑަ، ނުވަތަ ހުރިހާ ތަރަ ތަކެތީގައި ވެސް حلال ކުރެބަލު ތަތްކުރިމުދާނެއެވެ. އެކަމަކު އޭއި އެކުރެބަލާ ގެވުން ހުރި އޭގެ ބަރުދަން ހިފާނެ އެއްޗެކެން ވެސް ނުވާނެއެވެ. حرام حلال ކަނޑައަޅުއްވައި الله އާއި ރަސޫލު އެކަލާނގެ ރަސޫލާއެވެ.

حرمةތެރިކަން ނެގިދަނެވި حرامގެ ތަފްޞީލެވެ. މި އުއްމަތާއި ދަރުވަސްދެކެ ހިނގާވާކަން އިސްލާމްދީން ކުރައްވާ ޔަހޫދީ ދަރުމަތް محمّد ﷺ ދައުވާކުރައްވާ ބަލާޒާތު ތެރި ރަސޫލުގެ خطبةގައި މުސްތަޤުބަލުގެ ތެރޭގައި މުދަލާއި އަބުރަށް حرمةތެރި އެއްކޮޅަ ކަމުގައި އިއުލާން ކުރައްވާފައި ވެއެވެ. އޭގެ ޙަޤީޤަތުގައި މަޑުކަ ޙުރުމަތް ތެރި ވަގުތީ ފުދިގެންނެވެ. ޙަދީޘް ކުރައްވާފައި ވެއެވެ. "ألا إنّ دماءكم وأموالكم وأعراضكم حرام عليكم كحرمة يومكم هذا في بلدكم هذا في شهركم هذا" (متفق عليه)

ދުނިޔެ އުފެއްދެވި ސުބްޙާނަ 12 މަހުގެ ތެރެއިން، އޭގެތެރެއިން 4 މަސް الله حرمةތެރި ކުރައްވާފައިވާ ކަމުގައި ޚަބަރު قرآن ގައި وحي ކުރައްވާފައި ވެއެވެ. އެ 4 މަހަކީ محرّمއާއި رجبއާއި ذوالقعدةއާއި އަދި ذوالحجّ މަހެވެ.

ހަމަ އެހެނެއްހެން إبراهيم عليه الصّلاة والسّلامގެ ދުޢާގެ މަތިން މައްކާ حرمةތެރިކުރެއްވި ފަދައިން، محمّد ﷺ ގެ ދުޢާގެން މަދީނާވެސް ވަނީ حرمةތެރި ކުރައްވާފައެވެ. މިބަސްފުޅު صحيح البخارى އާއި مسلم ގައި ވާރިދު ވެފައި ވެއެވެ.

އާދެ! ޞަރީޙަ قرآنގައި الله ކަނޑައަޅުއްވާފައިވާ ޙައްދުތަކާއި އުޤޫބާތް تنفيذ ކުރުން އަހުލުބައިތުން އެއާދިވާ އިދާރީތަކަން އަޙްކާމުތަކުން ކަނޑަ އާދަމުގެ ދަރިންތަކެއް އެކަމަށްވުރެ قانونއަކަށް އަޙްކާމުތަކުން حرمةތެރިކަމަށްދޭ ކޮން ހަމައަކަށްތޯއެވެ؟ غَدّارُންނާ جاهلންނާ مجرمންނާ، كافرން ބައިވެރިވެގެން الله ގެ شريعةއާއި خلافއަށް ހަދާފައިވާ قانونއަށް އަކަލާގެ އަމުރުތަކުގެ މައްޗަށް لازمކޮށް تطبيق ކުރުން އުފުލަ ހަދާފައި ވާނީ ކޮބާ ކަމެއް. މިއަށްވުރެ ބޮޑު އަމުރުކަމެއްގެ ދަރަން ބަރަށް ވަރަށްބޮޑުއެވެ؟ އެކަން އަދިވެސް ޖެހިދާތީ، މިނިވަންކަމާ، حرمةއާ ހިތައް އެކަމަކީ ބަރާކަތްތެރި މަރުކަޒެވެ. ކުރު އަނިޔާވާ ކަމެއް ނުވާނެ ހަމައެއްވެސް ގޮތެއް ނެތްމެނުވެއެވެ.

އާދެ! އިސްލާމްދީނާއި الله ބާވައިލުއްވާ ކަނޑައަޅުއްވާފައިވާ އިމުޖުތަމަޢުގައި އިންސާނުންގެ مصلحة ހުރި قانونތަކާއި قواعدތައް އަކަހަމަވާކުރަހަ حرامކަމެއް ނުންނަ.

ހުއްދަކުރައްވާފައެވެ. އަދި އިސްލާމީ شريعةގެ ހަމަތަކާއި ހިލާފުނުވާގޮތުގައި އެފަދަ قانونތަކަށް تبعވުމަކީ އެވެރިކަމެއްގެ ދަށުގައި ދިރިއުޅޭ ބައެއްގެ މައްސަލައެއް ނޫން އަމާންކަމާއެވެ. އެއީ عمل ކުރަންޖެހޭނީއެވެ. އެއީ عامّ مصلحةއެވެ. އިސްލާމްދީނާ ޚިލާފުނުވާ ހުރިހާ އެފަދަ قواعدތައް ހެދުމަކީ އަމަންއަމާންކަމާއި ބޭނުމަކީ މަސްލަހަތުތަކެއް ދަމަހައްޓައި ފަރުދުންގެ ޙައްޤުތައް ރައްކާތެރިކުރުމެވެ. އެކަމަކަށް الله އާއި ރަސޫލާ ﷺ މަނާކުރައްވާފައިވާ ކަމެއް ނޫނެވެ. އެކަމަކު ދަންނަވާލަންޖެހެއެވެ. އެފަދަ قانونތަކަކީވެސް حرمةތެރިވާންވާ ތަކެއްޗެއް ނޫނެވެ. އެއީ ބަލަހައްޓަންޖެހޭ އެއްޗެއްކަމުގައިވެސް ބުނުމަކީ ތެރިވާންވާ އެއްޗެއް ނޫނެވެ. އަقانون ތަކާއި ޒިޔާދަ ވިޔަސް قانونގެ حرمة ކަށަވަރުވީމާ قانونއަށް حرمةތެރިވުން ނުހިމެނޭ ވިޔަސް އެފަދަ އިބާދާތެއްކަމުގައި އިސްލާމީ عقيدةއާ ޚިލާފުވާ ބަސްތަކެކެވެ. ދީނުގެ މިންވަރު ހަމަވަރު ޚިލާފުވުމާ ނުޖެހޭ ކާފަރުންނާއި مشركންގެ ޤާނޫނު މާތްކަމަ ކުރުވާހުރި ޤަބޫލުކުރާ ޕާޓީއެވެ. އެޖެހުނަސް ޖަމާއަތަށް އިސްލާމީ ދީނުން މިޔަނޫ ބަޔާއި ބަޔަކުވެސް ޖެހޭނީ إصلاحކުރަން އިސްލާމީދުކުރާނެވެ. މިވާ އެޖެހުނަސް ޖަމާ ތަރުކައި ބަލަހައްޓާ قانونއަށް حرمة ތެރިކުރަން ހިތްވަރުދޭ އިބާދާތްތައް ބާރުވެރިކުރާ ދީނީބަލާތަކުގައި قانونއަށް އަދަބުކުރާ މިޚިޔާލަށް މާތްވާނެ ކުރުން މިނިވަނެވެ. އަދި ޝަރުޢީ ކަނޑައަޅާ ބާރުތަކާ ކުރުމުގެ ބަޔަށްޖެހޭ ޝަރުޢީ ހަމަތަކަކެވެ. ނުހަނު ބަލަހަށްޓަގައި ދީން ދޫކޮށް ބައްލަވާ ހަވާލުދޭނެ. ބަދަލު ބައްދަލުވުމުގައި ދިޔަމަ ދީނުގައި އަމާޒާސް ޒަމާނީ ހަދާލައި ދީނުގެ އިލްމު ނިކަމެތިކަމުގެ.

ނިންމާލާފައިވާ ޒުލާބުވެސް ބަދަލުކުރި قانونއަކަށް ބޭނުމަކީ ތަރުބިއްޔަތު ހިޔާވަހި، ހިތާމަ، މިފަދަ އިބާދާތްތަކަށް އެކަށީގެންވާ އިބާދާތްތައް ތަނަވަސްކުރެވިދާނެއެވެ. އަދި توحيدއާއި ބަލީގާއިމުކޮށް ބިދުޢަތުގެ إصطلاحތަކަކީ. ދަންނާށެވެ! އިންސާނުން ހަދާ قانونއަކީ ބުރުމަތީ އެއްޗެއް ނޫނެވެ. އަދި ޤާނޫނު މާތްކަން ފުރައްސާރަކުރުމަށް ބަލަދަތަކުރުމުގައި ބޮޑުގަނޑު ކަމަކަށްބުނުނެވެ. قانونއަށް ޖެހޭނީ ބޮޑަށް ކުރާނެވެ. އާދެ! އިސްލާމްދީނާ ޚިލާފު ނުވާނަމައެވެ.

قانونއަށް ބުރުމަތީ ތެރިކަންކަމައި މާތްކުރުމާއި قانونއަށް ބޮޑަށް ކުރުވާހިއްވާއި ދިނި ދަރަވުރެވެ. قانونއަކީ ވިސްނަފުއްދާނެކަމެވެ. އޭގެތެރޭގައި ނުބައާއި ތަނަވަސްވެވޭނެއެވެ. އަދި ޚިޔާލު ބަދަލުކުރާންޖެހޭ ކަންކަންވެސް ވާނެއެވެ. حرمةތެރިކަން އާއި الله ދެއްވާ އަޅުކަމެވެ. ވީއިރު قانونއަށް ބުރުމަތީ ތެރިކަން ދިނީ ކާކުކަމެއްތޯ؟ މާތްالله ވަޙީ ކުރައްވާފައިވެއެވެ. ﴿وَلاَ تَقْفُ مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ إِنَّ ٱلسَّمْعَ وَٱلْبَصَرَ وَٱلْفُؤَادَ كُلُّ أُولـٰئِكَ كَانَ عَنْهُ مَسْؤُولاً﴾ (الإسراء: ٣٦) މާނައީ: އަދި ކަލޭގެފާނަށް ކަށަވަރު އެނގޭ ކަމެއްގެ ފަހަތުގައި ނުދާށެވެ. އަޑުއަހާ ތަކެތި ނިކަނގެތެވެ. ހަމަކަށަވަރުން އިވުމާއި، ފެނުމާއި، ހިތާއި މިއެންމެ އެއްޗަކާ ބެހޭގޮތުން ސުވާލުކުރެވޭނޭ ތަކެއްޗެވެ. والله أعلم

insaaaf@hotmail.com

އަލްމަސްޖިދު އާއި ޖާމިޢު

ޙަސަން ފިކްރީ

ޝަރުޢީ ކުރުމުގެ އަބޫހުރައިރާގެ ޖަމާޢަތަކާއި މުޢާޖިޒާތުކުރައްވައި ޒިކުރާ އަލްމަސްޖިދު ވާހަކަދެއްކެވުން ވިދާޅުވިކަމުގައިވެއެވެ. "މާތްالله ޖިހާދުކުރުމުން ދަރުމަވެރިވާ ނިޢުމަތްތަކަށް ޝުކުރުވެރިވާށެވެ! ޖިމަންކުރެއްވުން ވެރިކަމުން އަރުވާލާއިރު ޖަސްމުގެ މާތްالله ޖިހާދުކުރުމުގެ ތެރޭގައި ކުރިން ފިނޑުވެރިވާ ޖާމިޢު ބަލިން ޖިހާދުކުރުމުން ދުރުކުރައްވައެވެ." އަޅުގަނޑު އަބޫހުރައިރާ ޖަވާބުދިނެވެ. "ޖިމަންވުމުގެ މައްޗަށް އަލްމަސްޖިދާއި ޖާމިޢު ދަށު އެއްކުރައްވައި ޚާއްސަވާ ދަރަޖަ މާތްالله މާ އެހާ ދިރިވި ވާހަކަވެއެވެ." ■